

קנקן חדש מלא ישן
הפצת מעיינות החסידות

אור מופלא

לרעות בגנים לאור תורת מרן אור שבעת הימים ותלמידיו הק' זיע"א

שנה ב' | גליון מ"ט | פרשת בראשית תשפ"ב

נראה אור | אמרות קודש ופנינים יקרים על פרשת השבוע

בראשית ברא אלקים (א, א)

• ישראל והתורה הם ראייה על בריאת העולם •

פירוש רש"י ז"ל בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל כו'. נראה לפרש דרש"י ז"ל כיון בדברים האלו להראות אחדותו ית"ש שהוא יחיד בנפלאותיו ובורא אמת, דזה האות וראיה מעמו ישראל הצדיקים, אשר אור שכלם ולבם רחב מאוד במעלות ומידות טובות עד אין קץ, אשר עינינו רואין מעלתם הגדולה מכל האומות, והתורה הקדושה אשר נתן להם האל הטוב ברחמי, שני האלו יתנו עידיהן ויצדקו על רב נוראותיו ונפלאותיו אשר ברא עולמו לבדו בלי עזר וסיוע בלעדו, על דרך שאמרו שלשה מעידין זה על זה, הקב"ה ותורה וישראל, וזהו שמע ישראל ה' (דברים ו, ד), רמו 'שמע' על התורה, כי שמע היא התורה ששמענו מפיו יתברך, וישראל הם עדות על השם שהוא היוצר הוא הבורא, ולזה כיוון רש"י ג"כ באומרו בשביל התורה ובשביל ישראל, לומר ששני אלו הם ראייה על בראשית. וק"ל. (נועם אלימלך)

• מי שהוא טובע בשקר אינו יכול להשיג חכמה •

סופי תיבות 'אמת' כנזכר בבעל הטורים, ותרגום ירושלמי על בראשית בחכמתא. והוא רמו שאי אפשר כלל שיבוא לעולם לבחינת אמת, וכן להיפוך מי שמדבק את עצמו לבחינת אמת ומרחק עצמו בכל יכלתו מן השקר אז יכול לבא לחכמה, אבל מי שהוא עדין מוטבע בשקר אי אפשר שיבוא לבחינת חכמה אמיתית, והבן. (דגל מחנה אפרים)

• הקב"ה משפיע בכל העת רחמים לפי ערך הדור •

ופירש רש"י בתחלה עלה במחשבתו לבראתו במדת הדין, וראה שאין העולם מתקיים שיתף מדת הרחמים, עיי"ש. והנה המחשד בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, כך הוא תמיד בכל דור ודור, השי"ת מביט לפי ערך קיום הדור כך משתף מדת הרחמים, נמצא עכשיו בעקבותא דמישחא קטני הדעת מהראוי להיות ההנהגה כולה רחמים, כי עם ילדים רכים מועיל יותר בטוב כמוהו, וגם כמו שפירש אא"ז זצוק"ל המאמר (שבת לו, א) שלשה דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה, וצריך לממרינהו בניחוחתא כי היכי דליקבלנהו מיניה, וזה שאנו מברכין בכל יום (בברכת 'ברוך שאמר') ברוך עושה מעשה בראשית ברוך מרחם וכו', היינו שמחדש בכל יום מעשה בראשית ומרחם כנ"ל, והבן. (דברי ישראל)

• ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור (א, א)

• ע"י תשובה ניתן להפך הכל לאור •

וי"ל דהוי ליי למימר ויהי כן כמו בשאר ימים. ונ"ל דהפסוק בא ללמד שהאדם לא יתיאש עצמו חלילה מה שנלכד ח"ו

בעצת יצה"ר, רק יעורר עצמו בתשובה שלימה כי הכל היה גלוי לפניו ית"ש במחשבתו הקדומה כשראה לברוא את העולם ראה את האדם אם יחסא ח"ו אבל יעשה תשובה, כדאיטא (פסיקתא דר"כ, ד, ז) יעשה תשובה ויכפר, וזה מרומז בפסוק ויאמר אלהים יהי אור, נקרא צדיק מעיקרא, ויהי אור נקרא בחינת בעל תשובה, ויהי לשון צער (מגילה י, ב) רמוז על מי שנילכד ח"ו בעצת היצה"ר, ואח"כ אור - גם זה יוכל להיות אור ע"י התשובה שיעשה, הכל היה בכח המאמר של ית"ש. (אור לשמים)

• והיו למאורת ברקיע השמים להאיר על הארץ (א, טו)

• הצדיקים מאירים על הארץ ומושכים עליה ברכה •

קאי על הצדיקים כי הצדיק נקרא אור כמו יהי אור זהו אורו של משיח. והצדיק מפריד בין שני האותיות מ"ת לבל יתקרב חלילה ולכך מאור"ת תיבת אור"ר בין שני אותיות מ"ת והם הצדיקים נקראו מאורת ובאמת נשמות הצדיקים גבוהים מכל מערכת השמים. ובהם אנו מהללים להשי"י כי כח וגבורה נתן בהם להיות מושלים בקרב תבל להוריד השפעת טובות ומקום אצילותם על פני תבל, וז"ש כאן הכתוב והיו למאורת ברקיע השמים פ"י הצדיקים המזהירים כוזהו הרקיע השמים. להאיר על הארץ כוונתו למשוך ההארה וברכה על הארץ. (תפארת שלמה)

• ויאמר אלקים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (א, כו)

• לאתערוותא דלעילא יש צורך מקודם של אתערוותא דלתתא •

י"ל דאם אדם רוצה לקדש עצמו להיות אדם השלם, צריך להיות קודם אתערוותא דלתתא לקדש עצמו מלמטה, ואחר כך מקדשין אותו מלמעלה, כמו שאמרו חז"ל פתחו לי פתח כחודו של מחט וכו', ואחר כך מסייעין אותו מלמעלה דאלמלא עוזרו אינו יכול לו (קידושין ל, ב) וזה ויאמר אלקים, שהקב"ה אמר להאדם נעשה אדם בצלמנו כדמותנו, לעשות אדם השלם צריך שנעשה אני ואתה, שיהיה אתערוותא דלתתא קודם, ואחר כך מסייעין אותו מלמעלה. (צמח צדיק, יו"ד כי"ט תשרי)

• ועפר תאכל כל ימי חייו (ג, ב)

• הקב"ה ניתק חיבורו עם הנחש ע"י קללתו •

בגמרא (יומא עה, א) בא וראה שלא כמדת הקב"ה מידת בשר ודם. מידת בשר ודם, המקניט את חבירו יורד עמו לחייו אבל הקב"ה אינו כן, קלל את הנחש עולה לגג מזונותיו עמו יורד למטה מזונותיו עמו.

וצריך ביאור מה קללה היא זו, והרי תמיד מצויין לו מזונותיו. אכן קללה קשה היא, כי כל הנבראים יש להם חיבור בהשי"ת באמצעות המזונות, כמ"ש (תהלים קה, כא) הכפירים שואגים לטרף ולבקש מאל שואגים, והוא יתברך משפיע להם תמיד. אבל להנחש ניתן מזונותיו בכל מקום שהוא - כי עפר מוכן הוא - כדי שלא יהיה לו עוד חיבור. והקללה היא סילוק החיבור. וכך הוא מהותו לעולם כמ"ש (ישעי' סה, כה) ונחש עפר לחמו. (תה"ק רבי ישראל יצחק אדמו"ר מווארק' זיע"א)

• וי"ל דהוי ליי למימר ויהי כן כמו בשאר ימים. ונ"ל דהפסוק בא ללמד שהאדם לא יתיאש עצמו חלילה מה שנלכד ח"ו

אור חדש | אמרות קודש מרועי החסידות בדורינו

אמרות קודש

מכ"ק אדמו"ר מסקאליע שליט"א

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ (א, א) הנה רבותינו ז"ל אמרו במדרש רבה (ב"ר ב, ז) ויקרא אלקים לאור יום אלו מעשיהם של צדיקים, ולחושך קרא לילה אלו מעשיהם של רשעים, באיזה מהן חפץ יותר וכו', תלמוד לומר וירא אלקים את האור כי טוב, והקשה בספ"ק קדושת לוי דלכאורה יפלא דמאי מספקא להו באיזה מהן חפץ יותר.

ואפ"ל ע"ד ששמענו מאא"ז זצוק"ל דאיטא בספרים הק' שישנים ב' אופנים שמהם אנו יכולים ללמוד לעבוד ה', אופן אחד להסתכל בעבודת הצדיקים, האיך הם מגיעים עצמם בכל גופם ונפשם בתורה ובעבודה ואין להם שום תשוקה לדבר אחר, כי אם לעבוד את אלהי' בכל לבבם ונפשם, ואופן השני הוא להסתכל במעשיהם של רשעים ולראות ולהתבונן האיך מעשיהם פחותים וריקים מבלי שום תועלת ולחשוב ולשוש על לבו האם בשביל זה באתי לעולם הזה גשמי למלאות תאוות והנאת גופי, הא אדם יסודו מעפר וסופו לעפר, לא במותו יקח הכל לא ירד אחריו כבודו וכדומה, ועל ידי התבוננות כזו הוא ממאס במעשיהם, ובוזה פירש אא"ז זצוק"ל מה שאמר יעקב (בראשית לב, ה) 'עם לבן גרתי ופירשתי ותר"י מצות שמרתי ולא למדתי ממעשיו הרעים, כלומר שלא למד יעקב אבינו דרכו בעבודת השי"ת ממעשיו הרעים של לבן, היינו שע"י שראה מעשיו המקולקלים והרמאים הבין שאין זה תכליתו בעולם והכל יבא במשפט, רק שיעקב בעצמו הבין שצריך לעבוד את ה' להיות טוב.

ועד"ז נוכל לומר כוונת המדרש ויקרא אלקים לאור יום אלו מעשיהם של צדיקים, כלומר שיכולים ללמוד להיות עובד ה' ממעשיהם של צדיקים, ולחושך קרא לילה אלו מעשיהם של רשעים שיכולים ללמוד להיות עובד ה' ממעשיהם של רשעים, ומקשה המדרש באיזה מהן חפץ יותר, כלומר איזהו דרך הלימוד המעולה שממנו ילמד עבודת ה', מהצדיקים או מהרשעים, ומסיים, תלמוד לומר וירא אלקים את האור כי טוב, שהקב"ה חפץ יותר הנהגה שמקורה ממעשיהם של צדיקים.

והנה בגמרא (סנהדרים זא, ב) על הכתוב ויקרא אל השמים מעל ואל הארץ לדין עמו (תהלים ג, ד) ויקרא אל השמים מעל זו נשמה, ואל הארץ לדין עמו זו הגוף, הנה הצדיקים נמשלים לשמים שכל שאיפתם למלאות תשוקת הנשמה שהיא בחינת שמים, והרשעים נמשלים לארץ שתשוקתם למלאות תאוות גופם שהיא ארציות, וזהו בראשית אותיות ב' ראשית שיש שני אופנים להתחיל ללמוד עבודת ה', הדרך הא' 'את השמים' מהצדיקים הנמשלים לשמים, הדרך הב' 'את הארץ' מרשעים הנמשלים לארץ, אכן הקדים הכתוב 'שמים' שזוהו רמוז למעשיהם של צדיקים שהקב"ה חפץ יותר בלימוד מהם, והבן. (עטרת דוד פרשת בראשית)

וזהו בקשת הפייס בחזון 'ישר לן שופריה ונחזי ביקריה', היינו ישר לן שופריה בהתחלת פעולתנו שיהיה הוא המתחיל, ונחזי ביקריה היינו שיהיה הוא הגומר, ועל ידי עזרתו נעשה הטוב.

• הבא לטהר מסייעים אותו (שבת קד, א) אמר הר"ק **רבי דוב בעריש מביאלע זיע"א**, להבין מאין בא לו זה התעוררות לכא לטהר, על פי מה דאיטא בגמ' (סוכה נב, ב) אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, ואם

הרה"ק רבי אשר הגדול מסטאלין זצ"ל כ"ו תשרי תקפ"ז

אורו של רבינו הרה"ק רבי אשר הגדול מסטאלין זצ"ל הפציע בשנת תק"כ לאביו הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זצ"ל. בהיותו בן י"ב שנים נתייתם מאביו ונתגדל אצל רבו וממלא מקום אביו הרה"ק רבי שלמה מקארלין זצ"ל. לאחר פטירת רבו בכ"ב בתמוז ה'תקנ"ב פנו רוב החסידים אליו, תחילה הנהיג בקארלין, ולאחמ"כ ייסד את חצירו בסטאלין. לאחר פטירת רבו היה נוסע רבות עם רעו הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זצ"ל, אל הרה"ק הרבי ר' ברוך ממזינבו זצ"ל, כמו"כ היה נוסע להרה"ק רבי פינחס מקארין זצ"ל, והסתופף בצל הרה"ק מאפסא זצ"ל והרה"ק המגיד מקאזניץ זצ"ל. בעצת הרה"ק מקאזניץ נשתדך עם הרבנית פייגא אלמנת ר' אורי שותק מזעליכוב, לאחר נישואיו התגורר בקארלין וזעליכוב. בשנת תקנ"ט נאסר עקב הלשנת המתנגדים על ידי ממשלת רוסלאנד יחד עם הרה"ק בעל התניא זצ"ל והרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זצ"ל ושחרר בחודש כסלו באותה שנה. רבינו עודד את חסידיו לעלות לארה"ק ופעל לגיוס כספים עבורם, ועמד בקשר עם הרה"ק רבי אברהם מקאליסק זצ"ל. תפילותיו של רבינו היו נלהבות ובעזרתו באש ובהיותו בעל קול ערב, ימש רבות שלח ציבור. והרה"ק המגיד מסטעפין זצ"ל אמר שמעיד הוא, שבביאת המשיח ושבעת הרועים עמו, יכבדו את רבינו להתפלל לפני התיבה. דברי תורתו של רבינו לוקטו ונדפסו בספר 'בית אהרן' ע"י בנו הרה"ק רבי אהרן מקארלין זצ"ל ויאסף אל עמו ביום כ"ו לחודש תשרי שנת תקפ"ז, ומנ"כ בקארלין.

רבינו אמר שהקדושה של הגמרא גדולה מאוד, והוא מלשון גומרא' פי גחלת, והוא שורף כל הקליפות המבדילים בינו לבין קונו יתי"ש.

♦ הוא היה אומר ♦
קול ה' יחולל אילות (תהלים טו, ט) פירוש קול ה' תפילה יחולל לשון הורג, אילות ר"ל תאוות רעות לשון אוולת כי עם התפילה יכול לבטל כל תאוות רעות.

אמר דוד לפני הקב"ה. רבש"ע בשעה שעוסקים ישראל באמירת תהלים יהי חשוב בעיניך כאלו עוסקים בנגעים ואהלות. העולם לומדים הפשט מחמת שנגעים ואהלות הוא חריפות לזה ביקש דהמע"ה שיהי חשוב העוסק בתהלים כאלו עוסק בחריפות. אבל אינו מובן מה נ"מ מזה. ועוד למה דווקא נגעים ואהלות. ונוכל לומר עפ"י פשוט כי זאת ידוע שהנגעים דבר רע למאד. ואיחא בגמרא על י"ג דברים נגעים באים וחושב שם על ל"ה ורכילות וכו' ועל שאינו רוצה לעשות לחבירו איזו טובה או להלות לחבירו איזה כלי. וכפי שמונה שם כל הי"ג דברים. ונמצא ג"כ התיקון בתוכם היינו שצריך להראות לכהן וכפי שנראה בעיניו אם צריך הסגר. ויש שצריך לנתח את הבית. ואהלות ג"כ נמצא התיקון בתוכו ע"י הוהא. אשר לה ביקש דהמע"ה שבשעה שיתעסקו ישראל באמירת תהלים וכו' שצריך כל איש לשבר לבו ולבקש מאת השי"ת על נגעי לבבו בעת אמירת תהלים ולשוב בתשובה שלימה על קילקולו שקילקל ולבקש מהשי"ת שיתן לו כח ומוח להתגבר נגד היצו"ר, ובלא זה עליו נאמר מי ביקש זאת מידכם. וזהו ביקש דהע"ה כשיתעסקו ישראל בזה האופן באמירת תהלים יהי נחשב כאלו עוסקים בנגעים ואהלות שיש התיקון בתוכן. כך כשיתעסקו ישראל באמירת תהלים בלב נשבר ימחול להם הקב"ה על כל עונותיהם ויתוקן בכל הצריך להם.

רבינו אמר על הא דאמרי אינשי 'הסכל נותן והפקח לוקח' כי מי שהוא שוטה כשנותן מעט צדקה חושב שהוא הנותן, לכן מקמץ בנתינת הצדקה, ומי שהוא חכם ידע ומבין שנתינתו ללקיחה תחשב, יותר מה שבעה"ב עושה עם העני, העני עושה עם הבעה"ב, לכן כל מה שמוסיף ליתן את הצדקה הוא מקבל יותר מן העני ברכה, ולכן מרבה בנתינת הצדקה.

רבינו התאונן פעם בטרונאי, החסידים של היום, באים אל הרבי ומראים לו רק את הטוב שעשו, ואילו את חלקם הרע הרי הם מסתירים ממנו, וכי זו היא התכלית בואם אליו? אני בבואי אל מו"ר הרה"ק רבי שלמה מקארלין זצ"ל הסתריתי והחבאתי מפניו את חלק המעשים הטובים שעשיתי, ודייקא את הרע שבתוכי הראתי לי, כי מדוע אראה לו את המעשים הטובים שעשיתי, וכי הרבי משלם שכר ועונש? ולכן הודעתי לו אך ורק את העניינים שהייתי זקוק לתקן ולשפר, וזה שפיר יש להודיע לרבי כדי שישמע בידים לתקנם, וזהו שכתב (במדבר יג טז) וראה הכהן את הנגע, שהרבי צריך לתת תיקון לנגעים.

פעם ראה רבינו אברך אחד המונע עצמו (שאקיל) בתפילה, והכיר בו שאינו ירא שמים, אמר שאקיל ישקל השור ואינו יודע שהוא נבילה (בבא קמא מא. א.)

מרהו"ל להביא דברי המהר"ל מפראג זצ"ל על דברי הגמרא (שבת כג. א) 'אמר רבא דרמיא רבנן הוה ליה בנין רבנן דמוקיר רבנן הוה ליה חתנותא רבנן דחדיל מרבנן הוה גופיה הוה צורבא מרבנן. וז"ל פי' כל מדות הש"מ מדה מרבנן מדה, ולפיכך מי שאוהב רבנן וקשורה נפשו בתורה, כי מי שאוהב את אחר נפשו קשורה בו, וזכה שיהיו בניו ת"ח, והתורה מתקשרת עמו. כי אין ספק שנפשו

וכן שמטיה שהיא שנה שלימה, ישתוקק מתי יגיע שנת השמיטה, ואז ממילא לא ירע עיניו באחיו האביון, ולא יאמר כאנשי הבליעל קרבע שנת השבע שנת השמיטה, אדרבה ישתוקק על שנת השמיטה שיבוא ויפטור ממלאכה, ובשם יתברך יפרנס אותו בלא מלאכה ועבדות, והיא מורה דרך לאדם להיות לו אמונה שלימה ובטחון בהבורא יתברך שמו, שהוא זן ומפרנס לא כוחו ועוצם ידו מועיל לפרנסתו. (מאור ושמש)

וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וכו' דלכאורה אף אם לא יאמרו כן ג"כ צריך השי"ת לשלוח ברכה בשמי אמנם באמת השי"ת יודע זאת דעיקר הברכה אדרבה יהי עי"ז ולא קשה כלל קושיא מה נאכל רק השי"ת אמר להם לפי דעתם דהיינו אם אתם לא תבין זאת ותסבי שע"ז יחסור לך לכן אני אומר לך וצוית את ברכתי לכם בשנה הששית וכו' אבל האמת הוא אדרבה להיפך שהשביטה מועיל להיות לכם לאכלה. (אך פרי תבואה)

והנה עיקר מצות השמיטין והיובלות הוא הביטול אליו יתברך, כמ"ש ושבתה הארץ, ביטול אל השרש הוא בחי השבת כמ"ש אל יצא איש ממקומו ביום השביעי, וכמו שיש בחינת שבת בנפש כן בעולם כאשר היו בני ישראל במקומם, כמ"ש כל יושביה עליה היה נוהג שמיטין ויובלות והיו מעלין ומתרוממין הכלל השרש, ובו"ח פ"י להנחיל אוהבי ר"ת יובלות שמיטין עי"ש.

איתא במדרש כי קודם מתן תורה נעקרו כל ההרים ממקומם והיו רצים לקראת קבלת התורה שנתן עליה תורת ה' ורק החר סיני לבדו נשאר עומד על מעמד מחמת שפלותו וענותותו, מהפלא הוא איך נתכן זה הדבר כי ע"י ההכנעה והשפלות ימאן בקבלת התורה הלא למדת כזאת מהראוי לקרוא לה בשם מרה שחורה ועצבות. אך האמת הוא כי מדת הכנעה ומדת בטחון קשורים זה בזה, וכי יען כי החר סיני היה בטוח שתנתן התורה עליו היה נשאר עומד במקומו, וזה טעם השמיטה לרמוז על הכנעה ושפלות כי לה' הארץ ומלוואה, וגם לרבות במדת הבטחון, כי ועשת את התבואה והגם שלא נזרע כמבואר בקרא, וזה כונת רש"י ז"ל מה ענין שמיטה אם תרצה לידע סוד ענין שמיטה דע כי הוא אצל הר סיני שנאצלת מהר סיני היינו מרת הכנעה ובטחון כנ"ל. (הרה"ק רבי צבי הירש מרימנוב זצ"ל)

איש אחד בא לפני רבינו וכוהה הבה שהוא עבר עבירה, ושאלו התשובה מכפרת עליה כפי שכתוב בספרים, אמר לו רבינו, וכי מה זה נוגע לך מה שכתוב בספרים, ענינך לעשות תשובה, אלא מה, חושש אתה שמה היא לא תועיל לך ואף על פי כן תקפח את חלקך לעולם הבא, מה בכך, הרי אמרו חז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא.

אמר הרה"ק רבי ירחמיאל משה מקאזניץ זצ"ל בשם רבינו, כשאדם לומד ואחד עומד אחריו הדלת, אע"פ שהלומד אינו יודע מזה, אע"פ"כ יכול להתהוות מזה פניה בלבו.

פעם סיפרו לרבינו על אחד שהלך לישון ולמחרת לא קם, אמר להם אצלכם חידוש כשלא קמים, אצלי חידוש כשקמים, כדאיחא חודשים לבקרים רבה אמונתך.

רבינו קודם הסתלקותו יש צדיקים שמבטיחים שלא יכנסו לגן עדן עד שיבוא בן דוד ויגאלנו, ואנו אל כבודנו להביטח הבטחה כזה רק נאמר שכאשר היה כל עבודתו של אדם קשורה בבנו לגמרי, וכמו שהיה עושה אוהב את החכמים ונפשו קשורה בהם, יהיה לו קשור לגמרי אל התורה, ומאן דמוקיר רבנו, קשור יהיה מכבד את התורה, ראוי יהיה מכובד מן התורה, כמו שכתוב כי מכבדי אבד, ומפני זה יהיה חתנותא רבנן, שחתני הם כבודו לבד, ואין דומה לכן שהוא עצמו וישורו של אדם, אבל חתנותא הם כבודו, ומאן דחדיל רבנן הוא

עצמו יהא צורבא רבנן. מפני שהירא מן אחר מבטל עצמו לגמרי נגד אותו מי שהוא ירא ממנו, שמחשיב את זולתו והוא אינו נחשב לכלום, שאל"כ אל היה ירא ממנו כלל. אבל יראתו מורה שהוא מבטל עצמו אל זולתו, וכאילו אינו רק אותו האחר. ולפיכך מי שהוא ירא מרבנן הוא לגמרי דבק בדרבנן, שהרי אין מחשיב מציאותו לכלום נגד רבני, ולכן הוא עצמו יהיה צורבא מרבנן.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל ♦

(מקורות: אוצר פתגמים ושיחות, ארץ החיים, בית אהרן, בית דל, דרך צדיקים, ספרן של צדיקים, עירון קדישין, שמע שלמה)